

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisali se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvemati nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50
mesec 2, 20

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 6 —
mesec 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 37.

V Ljubljani, v četrtek 14. februarija 1901.

Letnik XXIX.

Aretiranje kurata Ferjančiča — sijajno zadoščenje mučeniku.

Iz Vipave, 13. febr.

Dne 7. t. m. je završalo po celi vipavski dolini, da so po noči dne 6. t. m. odvedli v preiskovalni zapor g. kurata J. Ferjančiča z Goča. To dejstvo je vzradostilo celi generalni štab liberalcev, globoko užalostilo pa dobro, katoliško misleče naše ljudstvo.

Zgodilo pa se je aretiranje tako-le: G. kurat je bival omenjeno noč v domači hiši pri svojih stariših. Po 10. uri zvečer prideta dva orožnika v njegovo spalnico in zbudita že spečega gospoda; ta hitro vstane in se napravi. Orožnika sta ves čas stala z nasajenimi bajoneti v njegovi spalnici.

Nečuveno je, da se duhovnika aretirajo na tak način; saj bi moral vendar preiskovalni sodnik poznati določbo § 29 zak. z dne 7. maja 1874 drž. zak. štev. 50, kateri pravi v tretjem odstavku izrečno: da se mora v slučaju aretiranja katoliškega duhovnika one ozirjemat, koje zahteva njegovemu stanudolžnospoštovanje. Preiskovalni sodnik Kremžar pa je kurata Ferjančiča aretirajo kakor se aretirajo navadno kakega hudodelca. Radovedni smo, kako bo dr. Kremžar tako očitno kršitelj zgoraj omenjenega zakona zagovarjal!

Mi mislimo, in tako misli tudi ljudstvo sploh, da bi se bil dobil milejši in dostojnejši način, s katerim bi se bila čast katoliškega duhovnika bolj varovala, kakor se je. In da se to ni zgodilo, je neizmerno vzburilo ljudstvo, ki je poleg tega prepričano o nedolžnosti g. kurata.

Vemo tudi, da se zakon sam ne ozira na duhovne potrebe katoliškega ljudstva. Saj pač ni vsejedno, ali ljudstvo ostane brez službe božje in duhovniške pomoči ali ne. Ravno zgoraj omenjeni § 29. pa pravi, da mora sodnija aretiranje duhovnika takoj naznaniti cerkveni oblasti, kar se pa, kakor smo mi poučeni, ni zgodilo.

V preiskovalnem zaporu je bil gospod Ferjančič 5 dni. Njegovi župljani so med

tem jokali in žalovali in enako prvimi kristijanom molili za svojega zaprtega dušnega pastirja: vsako jutro in vsak večer so prihiteli ljudje iz Manč, Lož in Goča v goško cerkev in so zanj molili sv. rožni venec; te dni je bila cerkev natlačena pobožnih molilcev kot ob nedeljah. Posebno so pokazali svojo ljubezen do g. kurata v nedeljo, dne 10. t. m. ko je g. dekan Mat. Erjavec prišel maševati na Goča. V uvodu pridige je v par besedah pojasnil vzrok svojega prihoda, a je moral pretrgati svoj govor za cel četrtr ure; zakaj vsi, žene in možje, stari in mladi so na ves glas jokali in žalovali zavoljo aretiranja gospoda.

Naj še to povem, da so se ob teh dneh mnoge družine prostovoljno postile, da bi jim Bog toliko prej poslal nazaj ljubljene pastirja.

V ponedeljek, dne 11. t. m. proti večeru so izpustili g. kurata iz ječe. Njegov odhod iz Vipave že isti večer je bil pravi triumf. Večinoma vse hiše od Hriba do konca trga so bile razsvetljene, raz nekaterih so vihrale zastave. Pred hišami je stalo nešteto ljudi, pričakujoč trenutka, da vidijo in pozdravijo ljubljene g. kurata, ki je šel peš do mitnice. Ves čas pešpoti so ga spremljali ljudje, katerim so se vedno novi pridruževali, tako, da se je kmalu zbrala skupaj ogromna množica. Ljubozniv je bil prizor pred mostom: Stal je tam trop šolskih otrok, z lučicami v rokah, ki so g. Ferjančiču navdušeno vpili »Živijo« in ga spremljali, dokler se ni odpeljal. Nehote nam je prišel v spomin dogodek, ko so otroci ob slovesnem sprevedu Jezusovem v Jeruzalem vpili, rekoč: Hozana sinu Davidovemu. Ustinitile so se ta dan besede sv. pisma: Iz ust otrok si si hvalo napravil zavoljo svojih sovražnikov. — Navdušenost med ljudstvom je bila velikanska. Gromoviti »živijo«-klici g. kuratu so se razlegali po trgu. Kot mučenika za sv. vero ga vsi smatrajo. Neka žena je prihitala, ko je šel mimo, z lučjo na cesti in je padla na kolena iz globokega spoštovanja do njega. Navdušenje pa je priklopelo do vrhunca, ko se je g. kurat obrnil proti zbrani množici in izpregovoril nekaj navdušenih besed. Ko se je vsedel na voz, zaorila

je še enkrat zbrana množica »Živijo« za odhajajočim in se razšla vsa srečna in vesela. Kres pa, katerega so vipavski mladeniči zažgali nad »Lipico« njemu v čast, je pričal vsi dolini, kako gorko bije srce naše za svečenika — mučenika.

Novica, da je g. kurat izpuščen iz zapor, se je hitro raznesla po Mančah, Ložah in Gočah. Ko se pripelje g. Ferjančič do Manč, vidi pred seboj zbrane vse svoje župljane s prižganimi svečicami v rokah, solzeče se samega veselja, da imajo zopet med seboj svojega vnetega dušnega pastirja; spremljal so ga vsi do njegove rojstne hiše na Gočah. Gočani, razven kakih treh liberalcev, so razsvetlili svoje hiše; zvonik bil je ves v lučicah; pritkavalo je ves čas med sprevedom; streljanje pa je bilo čuti do 11. ure.

To je bil dan manifestacije kat. zavesti v Vipavi in na Gočah! Živela katoliška zvest! Slava mučeniku Ferjančiču! Slava njegovim zagovornikom!

Brez strahu.

Hudodelci, tolovaji! — Te besede so letele na nas zadnji čas iz liberalnega tabora. Liberalni tatovi in eksistence nedopovedljive pravne kvalifikacije so s ponosom kazale na sodniško postopanje na Vipavskem in trobile v svet: Duhovniki so tolovaji, hudodelci . . .

Gospod Ferjančič je bil aretirano. Vse ljudstvo — razven nekaj liberalcev — je prepričano, da je nedolžen. Obdolžili so ga, da je hujskal ljudstvo, je nagovarjal h krivemu pričevanju itd. Pridigal je o grehah zoper svetega Duha — in dekla nekega liberalca in neki gluhi človek sta našla delikt in zadostoval preiskovalnemu sodniku, da je dal odvesti Ferjančiča v zapor.

»Narod« in »Rodoljub« sta inscenirala ostudno gonjo. Preiskovalni sodnik gospod Polenšek je pošten sodnik. To ni bilo vseč liberalcem. Blatili so ga v »Narodu« in — dosegli, da se mu je odvzela preiskava. Zdaj je prišel dr. Kremžar doli, ki — je dal g. Ferjančiča zapreti.

Postopanje dr. Kremžarjevo bodo sodili drugje . . . Mi tu naglašamo le sledeče:

Mi vprašujemo državno pravdnštvo

javno, zakaj ono, ki zaradi nagovarjanja k javnemu nasilstvu toži gospoda Ferjančiča, drugod tega istinitega hudodelstva ne vidi? Zadnji »Rodoljub« n. pr. piše: »Kristusa ne bo več na zemljo. Zato skrbi ti, slovensko ljudstvo, da razkrinkaš in spodiš iz templja slabe duhovnike.« »Rodoljub« piše, da so taki »slabi« duhovniki vsi slovenski duhovniki. Ali tu ni hujskanja?

Ali če iz Logatca piše nekdo v predvčerajšnji »Narodu«: »Klerikalcem čelo in pest, in če je treba tudi — jajca!« — ali državni pravdnik v tem ne vidi hujskanja, tembolj, ker je ravno v Logatcu učitelj Pin na ta način že nastopil, ne da bi se kaka oblast za to zmenila?

V »Narodu« in »Rodoljubu« je bilo že mnogo hujskanja k javnemu nasilstvu proti katoliškim možem in zlasti proti duhovnikom. A državni pravdnik ni dvignil nobene tožbe, kakor da bi katoličani bili brezpravni.

Nasproti pa opazujemo po naših uradih, da se vedno bolj očitno kaže med uradništvom »Narodov« duh — ne oni navadni liberalni duh, ki veje iz nemških liberalnih listov, ampak pravi »Narodov« cinično-surovi duh.

Ali služi to ugledu vlade? Gospodje, vi imate bajonete v službi. In če hočete videti v službi liberalizma, tedaj boste videli, da je pri nas obilo duhovnikov, ki so vsak čas pripravljani, iti z veseljem v ječo in s triumfom iz ječe.

Ljudstvo vse drugače sodi, kakor odpravili stari liberalci in mladi izprijeni kričači, ki dopisujejo »Narodu«. Mi pa vladi odkrito izjavljamo, da gremo brez strahu svojo pot dalje, tudi če nas vse povrsti zadene usoda Ferjančičeva!

Državni zbor.

Dunaj, 13. svečana.

Adresna debata.

Na dnevnem redu so bili danes razni nujni predlogi glede adrese. Kakor po navadi, so skoraj vsi govorniki segali preko okvira nujnosti in stvar samo, govorili so »in merito«. Omenil sem že, da se nemška

pomagal dekanijem duhovnom, kamor je bil pozvan o izrednih slovesnostih. Postavil si je kot župnik trnovski trajen spomenik s tem, da je pozval šolske sestre de Notre Dame, ki so tukaj odprle šolo in zavod za gojenke. Ta zavod je v malih letih po vsem Slovenskem znan in velebenjen, ter se zamore sedaj našim najboljimi dekliskim ustvom prištevati.

Zidal je tudi lepo prostorno župnišče, kakoršnih je gotovo malo v naši škofiji, in postavil je to lepo zgradbo, ne da bi bilo siromašno ljudstvo kaj k delu prispevalo. Tudi krasen plastičen križevi pot, ki je stal blizu 3000 glt., je preskrbel župni cerkvi. Sam je potoval v Monakovo, da si je tam podobno ogledal in najlepše izbral. Rad bi bil tudi župniško cerkev prezidal, pa manjkalo mu je denarja, prehitela ga je smrt.

Sploh je mož mnogo potoval. Trikrat je prepotoval Italijo; prvikrat celo do Neapola in Pompeja. Vidil je Pija IX. in sedanjega papeža Leona XIII. Potoval je po Nemčiji do Monakovega; avstrijske dežele je skoraj vse prehodil. Lani je bil še enkrat v benediktinskem samostanu v Št. Pavlu; pogledati je hotel pred smrtjo še enkrat, kje je preživel eno leto svoje mladosti. Tudi Hr.

LISTEK.

† Ivan Vesel.

Spisal Janez Bilc.

Ivana Vesela, starega domoljuba in slovenskega pesnika, ni več med živimi; izročili smo ga hladnemu grobu na pokopališču tik župne cerkve Trnovske, kjer je bil 13 let in devet mesecev župnik in dekan.

Ko se je razširil glas po duhovnjiki, da je gospod župnik-dekan zelo bohlen, in ko ga ljudje niso več videli v cerkvi opravljati sv. mašo, so bili sicer zelo v skrbi, vendar tako nagle smrti ni nihče pričakoval. Zatò je tem britkeje zadelo farane trnovske, ko je v ponedeljek 10. decembra o peti uri žalostno donel po bistriški dolini veliki zvon iz lin farnega zvonika ter ljudstvu naznanjal, da je zatisnil oči v smrti njihov dušni pastir.

Zadel ga je bil v nedeljo zjutraj mrtvoud; vendar se je, Bogu hvala, toliko še zavedel, da je pobožno prejel sv. zakramente umirajočih.

Dasiravno mi je še precej znano njegovo življenje, ker sva bila prijatelja iz se-

meniških let, in ker mi je o sebi mnogo pripovedoval v času svojega mnogoletnega bivanja v Trnovem, vendar ne mislim pisati mu životopisa, naj to stori spretneje pero; le nekaj črtic hočem tu podati o pokojnem Ivanu Veselu cenjenim Slovenčevim bravcem.

Dekan Ivan Vesel je bil rojen v Mengšu 16. avg. 1840, torej je bil o svoji smrti v 61. letu starosti. Oče se mu je preselil v Ljubljano, kjer je bil mitničar in pozneje prejemnik na mitnici. Tu se je mladi Vesel šolal v normalnih šolah in pozneje na gimnaziji z dobrim, deloma tudi prav dobrim vspehom. Dovoršivi gimnazijo je stopil v benediktinski samostan Št. Pavel, kjer mu pa življenje med Nemci ni vgajalo. Po enem letu bivanja v noviciatu, je prišel zopet v Ljubljano, kjer ga je pokojni knezoškof Jernej Vidmar sprejel v duhovsko seminarišče.

Bil je Vesel že takrat domorodec in poznal je dobro jugoslovanska slovstva, posebno ga je zanimala ruska literatura, ker je razumel ruski jezik in je v izvirniku čital znamenita dela ruskih pesnikov. Pristopil je krogu mladih bogoslovcev pisateljev, kateri so se marljivo vadili slovenščine

ter so v ta namen pisali domač časnik »Lipca«, katera je v nekaj letnikih donasala mnogo zanimivega berila. Najbolj marljivi med temi so bili Parapat, Gorenjec Podgoričan, dr. Hrberc, Kljun, Lotrič in tudi naš Vesel.

Že takrat je v Janežičevem Glasniku marsikaj lepega obelodanil, posebno je vgnajala krasna povest »Bojmir!« Djanje, ki se vrši leta 33 pred Kristusom, nam kaže obleganje in pad starega mesta Metula. Ta povest je jako zanimiva; pisana je v tako lepem gladkem jeziku, da se je pokojni naš Lovro Toman izrazil o nji in o spisatelju: »Ta mladi gospod sam ne ve, kako krasno da piše«. Že takrat je začel sloveniti ruske pesnike n. pr. Homjakova in Lermontova.

Leta 1865 je dovršil bogoslovje in je bil poslan za kapelana in solskega vodjo v Postojno; potem je bil kapelan v Poljanah nad Loko, pri Sv. Trojici na Dolenjskem, v Starem trgu pri Ložu, župnik pri Sv. Duhu, kjer je z velikimi težavami in zaprekami zidal novo župno cerkev. Leta 1866 je bil vmesčen kot župnik in dekan v Trnovem, kjer je ostal do svoje smrti.

V Trnovem je opravljal službo božjo točno in z nekako dostojnostjo. Rad je tudi

levica upira scetavi adrese in predlaga samo izjavo lojalnosti do vladarja in da hoče zbornica delati. A desnica želi, da se vrši adrešna debata, v kateri se pojasnijo politični položaj, razmere mej strankami in do vlade.

Vitez Jaworski v imenu poljskega kluba izjavi: Nujnost predloga, da se izvoli adrešni odsek, je jasna. Večletna parlamentarna navada in važnost predmeta samega zahtevata, da zbornica s primerno adreso odgovori na prestolni govor. V adrešnem odseku morejo stranke izraziti svoje mnenje, pojasniti svoje stališče.

Dr. Stransky naglašja, da državni zbor ne bode rešil narodnostnega in jezikovnega vprašanja. Zato naj se to vprašanje prepusti deželni zborom v rešitev, in tako bode mogoče drugo delo v zbornici. V držav. zboru sodelujejo pri tem vprašanju stranke, ki nimajo nobene koristi, katerih se to vprašanje ne tiče. Adrešna debata je že zato potrebna, da se označi stališče nemških strank, ki so pod vplivom Schönerejeve vsenemške zveze. Da, ta zveza je odkrita, ker ne prikriva svojih teženj glede združenja z nemško državo. Govornik navaja odstavke iz programa vsenemške zveze, ki teži čez mejo v Berlin. Češki poslanci živahno pritrjujejo govorniku, dočim nemški radikalci strastno ugovarjajo. Wolf kriči: Žid govori v imenu češkega naroda. Stein kliče: Osnujte klub židov!

Dr. Stransky nadaljuje: Doma jemljete od židov denar, tukaj pa psujete žide. Marsikateri izmed vas bi ne sedel tukaj, ko bi mu židje ne pomagali. (Smeh na desnici, ugovori mej nemškimi radikalci.) Da, Vi hočete izpodkopati samostojnost habsburške države. Izvzemši kršč.-soc. osvojile so si vse nemške stranke na levici ta za Avstrijo nevarni vsenemški program. Ustavovorni veleposestniki so sicer izrazili svoje ogorčenje zaradi nekaterih točk v vsenemškem programu, toda vsprejeli so nemški državni jezik. A ravno to je krinka, pod katero se skrivajo prusaške težnje. Z nemškim državnim jezikom hočejo pripraviti stare avstrijske dežele za Prusijo. (Ugovori od nemške strani, živahno pritrjevanje slovanskih poslancev.)

Soc. demokrat Daszynski izjavi, da govori v imenu republikancev. On pravi, da so v vseh strankah izdajavci, na levi in desni ter v središču. Le soc. demokratje so odkriti ljudje. (Smeh.) Mej govorom posl. Daszynskega je vedno brusil jezik soc. demokrat Seitz, kateremu so odgovarjali antisemitje.

Dr. Bärnreither v imenu liberalnih veleposestnikov utemeljuje predlog, da naj predsedstvo poslanske zbornice cesarju izrazi čustva neomajljive zvestobe in udanosti ter željo uspešnega dela. Govornik navaja, da že od l. 1885 poslanska zbornica ni sklenila skupne adrese na vladarja in bi tudi sedaj le čas tratil za adrešno debato.

Temu predlogu se pridružujeta Kaiser v imenu nemške ljudske stranke in dr. Funke v imenu nemških naprednjakov.

vatsko je lani obiskal ter ni mogel dovolj nahvaliti prijaznosti in gostoljubnosti hrvatskih duhovnikov. Na potovanjih je mnogo lepega videl, mnogo se naučil, ter si pridobil fin, estetičen čut, da je vse, kar je cerkvi ali sebi preskrbel, bilo lepo in dostojno.

Vesel je bil marljiv in delaven pisatelj. Dasiravno je bival v velikih duhovnijah, deloval v težavnih službah, vendar ni peresa nikjer in nikoli popolnoma odložil. Pisal je kot duhovni pomočnik razne manjše pravne, slovenil ruske slavne pesnike; posebno priljubljen mu je bil Lermontov.*) Spisal je v tej dobi povsod znano knjigo »Olikani Slovenec«. Kot dekan trnovski je izdal krasno delo: »Psalmi«. Ne vem, če ima kak narod Davidove psalme v tako krasnem jeziku, tako dovršeno preložene. Ostali Jugoslovani jih nimajo.

V rokopisu, mislim, ni zapustil drugega literarnega dela, le načrt obširne epopeje, katera opeva pokristijanjenje Slovencev in boje poganstva s krščanstvom, mi je pred par leti kazal, to, mislim, se bo našlo med njegovo zapuščino.

(Konec pr.)

*) Ti prevodi pridejo popravljani in zbrani skoro na svitlo. Pis.

Dr. Lueger meni, da bi bila adresa sicer umestna, a je v teh razmerah nemogoča; zato hočejo krščanski socialisti glasovati za Bärnreitherjev predlog.

Za adreso se izjavita dalje baron Malfatti in dr. Ferjančič. Dr. Kathrein v imenu »centra« — preje katol. ljudska stranka — izjavi, da hoče glasovati za viteza Jaworskega adrešo, ako pa ta propade, za Bärnreitherjev nasvet. Klofač in Hruba sta s češkima govoroma spravila nemške radikalce iz ravnotežja, da so sikali in vikali. Konečno je dr. Kramer odgovarjal raznim govornikom na levici. S tem je bila debata o nujnosti predlogov končana.

Ker je za nujnost treba dvetretjinske večine, je bil predlog viteza Jaworskega odklonjen; za predlog jih je glasovalo 175, in sicer vsa stara desnica in Italijani, proti predlogu so nasteli 150 glasov na levici. Bivša desnica je bila torej v večini. Konečno je bil soglasno vsprejet Bärnreitherjev predlog.

Volitev odsekov.

Danes je zbornica volila tri odseke. V proračunski odsek je iz »slovanskega centra« izvoljen Povše, v železniški dr. Šusteršič in dr. Gregorčič, v vojni odsek Pogačnik.

Prihodnja seja je jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. februarja.

Kje je večina?

Nekdanje trdne desniške večine ni več. To dokazuje že dvoje glasovanj v novi poslanski zbornici. Pri volitvi predsednika je desnica kapitulirala pred levičarji, glede slovanskih interpelacij in predlogov bo zmaga brzkone na strani levice, včeraj pa je desnica podlegla pri adrešni debati. Včerajšnja zmaga nemških levičarjev sicer ni kdove kolike važnosti, ker bi bila adrešna razprava brezdvomno zahtevala veliko časa, v katerem bo rešenega, ako bo parlament res hotel delati, mnogo drugega obče koristnega dela. Toda dejstvo je, da desniške stranke nimajo več one veljave, kakor so jo imele v prejšnjem zasedanju. Vprašanje preostaja le, kdo je temu kriv. Po našem mnenju jedino le desniške stranke same. Za predlog posl. viteza Jaworskega oziroma posl. Pacaka je glasovalo včeraj le 175 poslancev. Čehi, Poljaki, Jugoslovani in katoliški centrum pa štejejo že sami nad 185 članov, z ostalimi manjšimi strankami bi pa štela desnica brezdvomno nad 200 poslancev. Kje je ostalo 25 poslancev? V takih razmerah se seveda ni čuditi, da ima premoč v rokah nemška levica, ki kakor jeden mož nastopa, kadar gre za njene predloge. Večina je torej po krivdi desniških poslancev na strani levice, ki bo, ako se razmere ne obrnejo na bolje, prodrla celo z nemškim državnim jezikom.

Protivinski klavzuli.

Čim bližje je čas, ko poteče doba nesrečne pogodbe z Italijo glede vinske carine, tem bolj se množe glasovi iz vrst vinogradnikov, vinotržcev in tudi konsumentov, naj se po preteku dobe več ne obnovi sedanja klavzula. Stavilo se je v tem oziru že več predlogov in peticij. S to akcijo so pričeli sedaj tudi tirolski poslanci. Pod vodstvom deželnega glavarja grofa Brandisa so se podali te dni posl. dr. Kathrein, dr. Grabmayr, Trapp, Terlago, Malfatti, Schöpfer, Barzanella, Maffei, Delugan in Tambosi k ministerskemu predsedniku s prošnjo, naj se odpravi vinska klavzula, ki provzročuje Tirolski obilo škode. Izročili so ob enem vladi dotično spomenico. Dr. Koerber je obljubil, da bo uvaževal izražene želje, in zagotovil deputacijo, da bo vlada vse storila, da se uresniči upravičene želje. Vlada si je povsem svesta velike važnosti tega vprašanja. — Da bi le ne ostalo pri obljubah!

Grof de Mun o francoskih kongregacijah.

Francoska poslanska zbornica je vsled boleznih ministerskega predsednika prekinila razpravo o znanem kongregacijskem vladnem načrtu in tako se bo ta zadeva zopet zavlekla za nekaj tednov. Sovražniki cerkvenih redov so bili že povodom razprave v nemalnih skrbeh. Bali so se, da se vključ izborni organizaciji vseh protikatoliških ele-

mentov lahko pojavi kako presenečenje. Znane kombinacije v načrtih »klerikalcev« so zato najboljši dokaz. Sedaj, ko je prekinjena razprava, so pa ti »možje« v še večjem strahu, kajti z malo izjemami so vsi prepričani, da zagovarjajo največjo krivico, ki jo more republika provzročiti z izvedbo načrta katoliški cerkvi in njenim napravam. To jim je mej drugimi sijajno dokazal vrli katoliški prvoboritelj grof de Mun s svojim znamenitim govorom. Rekli je govornik mej drugim: S čim hočete nadomestiti misijonarje? Z učenjaki-potovalci? Nihče bolj ne občuduje njih vrlin, kot jaz, a ti ostanejo na mestu le malo časa. Morda s trgovci? Nihče bolj ne želi nego jaz, da se jih podpira in navaja k napredku na vse mogoče načine. Toda, in to je ravno v njihovem poklicu, oni so zato na svojem mestu, da se bore za svoje koristi in ne da bi si pridobili srca. Kdo naj torej nadomesti misijonarje? Morda uradniki? Aymonnier, ravnatelj kolonijalne šole in upravnik francoske alijance, o katerem se ne more trditi, da je »klerikalce«, pravi mej drugim: »Francija v Indokini ne more nič trajnega in konečnega zasnovati brez podpore onih mož, ki pogosto padejo kot žrtve, onih vernikov, ki po najgrozovitejših katastrofah znova prično svoje marljivo delo, s potrpežljivostjo in vztrajnostjo, kakoršne bi želel vladnim organom naše domovine.« — Tako govore vsi, ki so se prepričali na lastne oči. Kaj neki bode te počeli, ko ne bode imeli teh mož, katerih delovanje je ravno vsled tega tako plodonosno, ker pripadajo trajnim korporacijam? Kako bote izhajali samo v šolskem vprašanju? Reklo se je, da je 10.000 misijonarjev. Ne vem, če se to ujema z istino. Vsekako pa vzgajajo 6—700.000 otrok. Kdo jih bo nadomestil? Ti učitelji in učiteljice so možje in žene, ki so se odpovedali nekaterim pravicam, ki niso predmet trgovine, ki pa so si pridržali pravico, žrtvovati se, pogosto celo smrti. Podajo se na odločena jim mesta, zadovolje se trdim in grenkim položajem v zelo skromnih materijelnih razmerah, tako v stanovanju, hrani, kakor tudi v obleki. Dobro tedaj, vprašam samo, ste-li pomislili, koliko učiteljev in učiteljic bi bilo voljnih oditi v takih razmerah v daljne kolonije? Pozivam ministra za zunanje zadeve, ministra za kolonije ter tovariša Trouillota, ki je bil tudi kolonijalni minister, naj mi izjavijo z govorniškega odra, prevzamejo li odgovornost, ako se v šolskem vprašanju republika odreče sodelovanju kongregacij. Govoril sem le o zunanjih zadevah; toda kje v domovini se kaže baje tako škodljiv značaj kongregacij? Menite li, da dobite doma mnogo lajnikov, ki bi hoteli k neozdravljivim bolnikom in stregli otrokom, ki bi bili izročeni na nemilost vsem nadlogam, tako da bi postali večkrat nezavestni? Ali menite, da bote našli dovolj ljudi, ki bi šli v Villepinte, stregli ubogim deklicam, ki hirajo vsled tuberkuloze, dobljene na bojišču pariškega dela? — To je le odlomek znamenitega govora. Kamen bi se moral omehčati vzpričo tako prepričevalnih dokazov. Upajmo da, grof de Mun ni govoril zaman. Waldeck-Rousseau sicer obrača, drugi pa znajo obrniti morda prej, nego si sploh more misliti.

Ministerska kriza v Rumuniji.

je začasno rešena na nepričakovan način. Dosedanji ministerski predsednik Carp, ki je radi nesoglasja z ostalimi svojimi ministerskimi tovariši podal ostavko, je isto včeraj umaknil in tako rešil vprašanje na najlaglji način. Vendar pa Carp ni brezpogojno storil tega koraka. Izjavil je marveč, da vztraja na dosedanjem mestu le pod pogojem, ako se zagotovi vsprejem njegovih davčnih predlog. Kako bo to mogoče, dosedaj še ni pojasnjeno; brzkone so se udali njegovi ministerski tovariši in pritrdili njegovemu načrtu. Vprašanje pa je, kaj poreče k načrtom zbornica, od katere jedino je odvisen vsprejem Carpovega načrta. Ako zbornica zavrže predloženi davčni načrt, prišel bo Carp iz dežja pod kap in moral podati ostavko.

Dopisi.

Iz Dobropolj, 14. febr. (Katoliško-narodna zmaga.) Dan 12. svečana ostal bode vrlim katoliškim možem videmske občine v trajnem spominu. Z združenimi močmi

pribojevali so si že tretjič sijajno zmago nad liberalnimi privrženci; dvakrat pri državno-zborskih in sedaj pri občinskih volitvah. Tako je prav. Čutilo se je sicer že nekaj časa sem škripanje županijekega stolčka, a da se bode razletel na tako drobne kosce, vendar nismo pričakovali. No postal je že ves trohljiv, kar pa ni čuda, saj so naš liberalni oče župan sedeli na njem že celih 18 let.

Vse, prav vse odbornike in svetovalce liberalnih misli z županom vred treščil je klerikalni zmaj s tako silo ob tla, da se ne bodo nikdar več vzdignili in posadili na prejšnje mesto. Liberalizem pri nas nema prostora. Težko bodo prenesli ta nepričakovani poraz, to vemo, pa kaj se hoče, moralo je enkrat tako priti.

Kako so sedaj liberalci poparjeni, kar sram jih je in skoraj ne vedo, kam bi se obrnili. S kakim veseljem se je pripeljal Štempihar k volitvi, zavedajoč se gotove zmage! Mogočno se je vsedel v županovi krčmi za mizo, poklical steklenico rujnega vinca, nategnil svoje rudečelično obličje na smeh, z levico držal se za svoj okrogli trebušček, z desnico pa kozarec in klical: Možje volilci, pridite, da »podkurimo«, zmaga mora biti naša! In čez dve uri — oh groza, strašen poraz, mož jo je tiho odkuril na svoj dom.

Res huda je bila ta. Naši liberalni privrženci pač nemajo sreče, preganja jih povsod bridka osoda. Se ni dolgo, odkar so se morali posloviti iz krajnega šolskega sveta in zljaj zopet od županstva.

Tako se govori! Hvala vam vsem, zavedni kat. možje! Živeli volilci! Lahko je sedaj ponosna obširna dobrepoljska župnija, ker bode imela tri dobre in zanesljive kat. može za župane, ki bodo delali z vsemi močmi neustrašeno in požrtvovalno v korist in napredek svojih občin. Le tako naprej! V jeseni enkrat se zopet vidimo na volišču pri deželnozbornih volitvah. Tudi takrat mora biti naša zmaga sijajna, kakor sedaj, v kar pomoz! Bog.

Iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah na Stajerskem. Pri zborovanju katol. pol. društva je predsednik naglašjal, da je naš novi držav. poslanec g. dr. Ploj, dvorni svetnik, prevzel iste obljube in dolžnosti, kakor s ploh vsi naši katoliški kmetjski spodnještajerski poslanci, kakor smo to tukaj zbrani v posebni resoluciji naznanili.

Predsednik da besedo sedaj g. župniku, kateri govori o praktičnem gospodarstvu — zlasti o kmetijstvu; kako bi v smislu dopisa sl. c. kr. okr. glavarstva, oziroma visoke namestniže zamoglo kaj storiti v poljšarjanje kmetijstva.

Omenja, da je naše društvo tudi gospodarsko, ker ima namen: razširjevati gospodarske vednosti. Sredstva so mu: branje časnikov in primernih knjig v poduk in razveseljevanje, katere društvo oskrbi s prostovoljnimi doneski društvenikov. Povdarja se korist in potreba brati časnik strokovne zlasti naše v katoliškem duhu izdane; dovolj jih imamo, kateri bodo na razpolago v cerkveni sobi, kjer se bodo odslej shajali mladi gospodarji in mladeniči k poduku. Povabiti bo treba potovalne učitelje, strokovnjake za poljedelstvo, vinarstvo, sadjarjo, živinorejo, pa tudi med seboj si priobčevati svoje izkušnje. To se je odobravalo.

Precejšnjo svoto so društveniki darovali za časnike. S trikratnim živio na sv. očeta Leona XIII. in presv. cesarja Franc Jožefa se je zborovanje sklenilo. — Na svidenje!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. februarja.

Karakteristični tipus.

»Karakteristični tipus naše sedanje duhovščine je kurat Ferjančič z Goč«, piše »Narode«. Da, to je res karakterističen tipus, ker v boju zoper grdi liberalizem je vsak naš duhovnik pripravljen pretrpeti po nedolžnem vse, kar je pretrpel g. Ferjančič. Ta afera je pa karakterističen tipus tudi za naše sodnijske razmere in za podlost liberalizma.

Javno predavanje.

Včerajšnje javno predavanje dr. Kreka o preroku Danielu je bilo dobro obiskano. Govornik je dokazoval na podlagi babilonskih izkopavanj, da je prerok Daniel res živel v tisti dobi

v katero ga stavi sveto pismo. Prihodnji četrtek ob 1/8. uri bode zopet predavanje v veliki dvorani »Katol. doma«. Predaval bode č. g. A. Plečnik o hipnotizmu, magnetizmu itd.

Iz mariborske škofije. Župnik v Podsredi pri Brežicah je postal g. Toman, dosedanji župnik na Skomrah pri Konjicah; na Skomre je za provizorja nastavljen g. Vavpotič, kapelan iz Dramelj; k Sv. Petru v Savinjski dolini pa se za župnika preseli g. Hrovat, dosedanji župnik pri Sv. Joštu blizu Dobrne. — Župnijo Kanca pri Mariboru je dobil č. g. Janez Wolf, doslej župnik v Zabukovju.

Uradniki južne železnice so, izvršivši svoj sklep z dne 2. svečana, poslali deputacijo k predsedniku upravnega sveta južne železnice baronu Chlumckemu, da mu izrazijo svojo željo za zvišanje plače za 400 K, in za ohranitev sedanjih napredovalnih terminov. Vodil jih je predsednik g. Schlüssberger, ki je pojasnil gmotno stanje južnoželezniških uradnikov. Baron Chlumcky je priznal potrebo zboljšanja, rekel, da se bo tudi potegoval za to, a da sedaj še ni čas, da bi se določilo zboljšanje. G. Kehr je rekel, da se južnoželezniški uradniki ne morejo zadovoljiti z reguliranjem po vzgladu državnoželezniških uradnikov, ker se jim podaljšujejo napredovalni termini, zistemizirajo službe in zapostavljajo srednje uradniške kategorije, ki najbolj trpe vsled prejšnjih razmer. Nj. ekselencija je na to prijazno deputacijo odlovil.

Meščanski klub nas prosi še enkrat opozoriti na njegov današnji družbinski večer, pri katerem svira meščanska godba. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Dekleta Marijine družbe na Krki bodo igrale v nedeljo dne 17. februarja v šolskih prostorih prelepo igro »Lurška pastarica«. Začetek popoldne ob polu štirih. Čisti dohodek je namenjen za bandedo Marijine družbe.

Zbirke ljudskih iger I. zvezek je skoro popolnoma razprodan. Kdor ga še želi, naj se nemudoma oglasi. Prosimo ob enem vse one gospode, ki so prvi zvezek prejeli na ogled, a nam doslej še niso poslali denarja, da se biagohotno spomnijo na potrebe delavske naše »Zveze« in dotično svoto poravnajo, ali pa nam pošljejo prvi zvezek nazaj, ker se vedno oglašajo novi naročniki. Drugi zvezek »Zbirke ljudskih iger« razpošilja Katoliška bukvarna in č. g. Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani. Cena 40 kr., za društva, ki vzemo vsaj pet izvodov, po 30 kr. s poštnino. »Slov. krščansko-socialni zvezi« prijazne liste prosimo, da to beležko ponatisnejo. Odbor.

Ljubljanske novice. Ljubljanska meščanska godba bode imela svoj občni zbor 21. t. m. v »Narodnem Domu« ob 1/8. uri zvečer. — V konkurz je prišel tukajšnji urar R. Weber. — Osodepolna baraka. Pod barako na Rimski cesti je počila plinova cev. Ženica, ki v baraki prodaja, tega ni opazila in je toliko časa sedela v baraki, da so jo omamili plinovi in se je nezavestna zgrudila. Prepeljali so jo z izvoščkom domov. Prišel je potem v barako prodajat nek mož, ki tudi ni vedel za počeno cev ter je tudi on sedel v baraki toliko časa, da so ga omamili plinovi. Sedaj je policija vzela »na piko« osodepolno barako in konstatirala, da je pod barako počena cev, katero sedaj popravljajo.

Koroške novice. Prestavljen je gospod F. S. Meško v krški škofiji kot provizor v Grebinj. — Umrl je v Velikovcu notar Josip Rainer. — Pri telovadbi ponesrečil se je v Celovcu nek korporal 17. pešpolka. Vojak je vsled poškodb umrl. — Vsled oteklina umrl je v celovski bolnici občinski siromak Blaž Ambrožič. V meščanski bolnici se je grel ob peči in se po hrbitu smrtnonevarno opeknel. Zanimivo je, da je Ambrožič še v bolnici trdil, da nič ne čuti opekline in da bi se še dalje pritiskal k peči, da ga niso drugi odstranili.

Osemdeseti rojstveni dan je dne 8. febr. obhajal Jožef Karba, posestnik v Babincih pri Ljutomeru. Na možu ne prepoznaš tako visoke starosti; duha je bistrega, opravlja vsa kmetiška opravila; gospodari še sam. Kot oče je skrbel in še skrbi lepo za svojo

deco. Od te mu pri gospodarstvu pomaga hči in dva sina, izmed ostalih otrok jeden je župnik, jeden poštni uradnik, jeden služi v cesarskem gradu na Dunaji, jeden pa je kmet na Krapji. Pridnega starčka ohrani ljubi Bog še mnoga leta!

Predpustna veselica v »Rokodelskem Domu«. Dobili smo vabilo na predpustno veselico, katero priredi katol. društvo rokod. pomočnikov v Ljubljani, Komenskega ulice št. 10, v svojem domu prihodnje nedeljo dne 17. febr. t. l. Vapored: A. Nedved: »Ljubezem in pomlad«, zbor s tenor solo. G. Eisenhuth: »V naravi«, šaljiva polka, zbor. Fr. Gerbič: »Pevski poziv«, zbor. V. Vanda: »V slovo«, četverošp. A. Sachs: »Štirje ženini«, šaljivi četverošp. »B. sa je ta«. Šaljivi prizor s petjem in spremljevanjem klavirja. Zložil A. Sachs. »Gigantska kantata«, šaljivi četverošp. s spremljevanjem klavirja, od A. Sachs. Igra »Pravda«. Šaljiva igra v dveh dejanjih. Prosta zabava. Začetek točno ob šestih zvečer. Vspored je, kakor razvidno, jako bogat in da bode tudi zabava izborna, pričajo dosedanje prireditve »Kat. društva rokod. pomočnikov«. V nedeljo torej po slovo od pusta v »Rokodelski Dom«!

Zanimiva slika razstavljena v Kranju. V izložbi g. Karola Florijana v Kranju je izložena lepa slika »Uspomena na prvi hrvatski katoliški kongres v Zagrebu«. Na sliki je do 30 obrazov odličnih vodij Hrvatov in Slovencev. Naročbe sprejema g. Karol Florijan v Kranju.

Izpred sodišča. Pred novomeškim sodiščem je stal veliki razširjatelj morale v Novem mestu Karol Rozman, zvest učenec Slančevih nauk. Mož ni bil še nič manj nego štirikrat obsojen. Sedaj je bil tožen radi naprednega psovanja in drugih kaznivih stvari. Dne 31. dec. l. l. je meščanu Kosičku raztrgal zlato voržico in njega ter g. prošta razžalil na ostuden način. Pri obravnavi je bil Rozman radi jednega dela obtožbe obsojen na 100 kron globe, oproščen pa glede poškodovanja tuje lasti in radi razžaljenja g. prošta, ker sodnik ni dopustil glavne priče, ki bi obtožbo potrdila v polnem obsegu. Razume se, da je zastopnik tožbe g. dr. Brejce prijavil priziv in da ni nobenega dvoma, da bo čudno tolmačenje procesnega reda se strani prvega sodnika druga instancia popravila, kar bomo v svojem času poročali. Rozman je, kakor vsi naprednjaki, kadar se jih prime, krepko tajil.

Nagla smrt. Iz Leskovice: V nedeljo 10. t. m. šla je neka žena iz Kopačnice v Leskovico v cerkev k sv. maši. Prav blizo cerkve že omahne od mrtvouda zadeta v sneg; njen mož, ki je bil le nekaj korakov zadej, ji priskoči na pomoč, pa le parkrat še zasope in ostane v njegovih rokah mrtva. — To je že letos tretji podoben slučaj hitre oslabelosti; v enem slučaju se mu je zboljšalo, v drugem je pa dotična tudi umrla. Pravijo ljudje, da je letos tako leto.

Poročil se je g. Rajko Stegnar, c. kr. poštni asistent v Opatiji, z gđ. Marijo Herscht iz Pfaffendorfa na Nižjem Avstrijskem.

Umrla je v Ljubljani gospa Alojzija Koren, vdova po bivšem deželnozborskem poslancu.

Novo opero piše naš rojak gospod Vilhar.

Novo hrvatsko dramo je napisal g. dr. Milivoj Dežman. Snov nove štiridejanske igre je iz 11. stoletja ter ima naslov »Knežinja Jelena«. Igra se v najkrajšem času uprizori na hrvatskem odru.

Trg Vipava šteje 1123 prebivalcev.

Preprečena železniška nesreča. V Pegau na Štajerskem bi se včeraj skoraj dogodila grozna železniška nesreča. Brzovlak iz Gradca bi okoli 5. ure skoro zadel v poštni vlak, ki je privozil iz Brucka. Čuvaj Škof je letel brzovlaku nasproti. Na njegovo opozorjenje se je posrečilo ustaviti brzovlak tik pred strojem poštnega vlaka. Potniki niso nič vedeli, v kaki smrtni nevarnosti so bili.

Sv. misijon. V Konjicah so v nedeljo 10. t. m. začeli čč. misijonarji oo. Doljak, Verhovec, Žuzek in Zehngruber ponavljati sv. misijon, katerega sta tam pred petimi leti vodila v slovenskem in nemškem jeziku prva zgoraj imenovana čč. oo. tovariša dru-

žbe Jezusove. Udeležba je, kakor se nam od tam poroča, že takoj v začetku bila ne navadno obilna tako pri nemških kakor pri slovenskih nagovorih. Sviti knez Windisch Graetz poslal je dve svoji lastni kočiji č. g. misijonarjem do Poljčan nasproti. Njegova hiša se baje posebno obilo udeležuje te lepe pobožnosti v proslavo začetka XX. stoletja. Bog blagoslovi obilni trud.

Vojaški nabori v Mariboru za one mladeniče, ki so bili v letih 1879 in 1880 rojeni, se vršijo dne 3. aprila ob 8. uri v Götzevi pivovarni.

Zdravje v Ljubljani. Od 2. do 9. febr. je bilo 19 novorojencev, 18 jih je umrl in sicer 1 za škarlatico, 3 za jetiko, 3 za vnetjem sopilnih organov, 3 vsled mrtvouda, 8 za različnimi boleznimi, med njimi so 4 tuji, 11 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 4 za škarlatico, 1 za vratico, 1 za ušenom, 2 za rudečicami.

Iz Roča (Istra) Dne 29. januarja je umrl v Roču župnik Anton Mičetič. Rojen leta 1828 in posvečen leta 1855 služboval je v samem Roču najprej kot kapelan pozneje kot župnik celih 47 let. Zvest služabnik je bil svoji nevesti-cerkvi, neutrudljivo skrbel je za povišanje njenega imanja v duševnem in materijalnem pogledu. Zato je bil ljudstvu jako priljubljen, kar je posebno pokazal pogreb dne 1. februarja. Enajst duhovnikov in na stotine občinstva posebno iz okolice ročke spremljalo je pokojnika k večnemu počitku. Marsikatera solza hvalečnih faranov je pala bode v cerkvi, bode po poti na pokopališče in posebno na pokopališču samem, ko smo se posloveli od dobrega starčka. Naj v miru počiva! Jedino, kar nas je motilo v naših čutih, bila je strahovita disharmonija instrumentov ročke muzike. Drugikrat bi lahko ostali doma, ako pa bi vendar hoteli pokazati svojo ljubav do pokojnega s tem, da nastopijo, naj bi vendar nastopili z dostojno uglasbenimi instrumenti.

Od vojakov v Ameriko. V goriški zapor so orožniki pripeljali iz Kanala posestnika Markča pri Kosih. Izprosil si je od vojakov sina domov, češ, da ga rabi doma, a ko je sin prišel domov, poslal je sina rezervnika hitro v — Ameriko. Markč, ki je neka agent za izseljevanje v Ameriko, se bo moral trdo pokoriti za to svojo prebrisnost.

»Občinski dom« v Devinu je gotov. Slovenska šola se je iz zaduhlih grajskih zidov preselila vanj.

Šest mest s preko 100.000 prebivalci ima sedaj Avstrija, ker je prebivalstvo Brna narastlo na 104.396.

Nov aparat, ki naznanja oddaljene nevihte, so iznašli. Ta aparat bode koristen za ladije na morju, ki bodo tako hitro obveščene o bližajočih se viharjih.

Šola za dramatike. Tudi v Ameriki nedostaja dobrih dram. V Newyorku so zato prišli na originalno idejo ustanoviti šolo za dramatike. Ta šola že deluje. Pouk traja dve leti ter se v tej šoli uče gojenci »delati« »dobre« drame in veseligre. Nam se zdi, da ta šola ne pomnoži dobrih dram, a vse-kakor verjetno je, da se g. Aškerc, ki se v vsako stvar vtika, utakne tudi v to šolo. To je njegova zadnja pomoč, ako hoče sploh priti do zavžitne drame.

Pogreb Milanov. Poroča se, da bodo pri jutrišnjem Milanovem pogrebu prisostovali cesar in nadvojvode ob 4. uri popoldne pri blagoslovljenju trupla. O l. srbske cerkve se bode sprevod pomikal, kakor smo včeraj omenili, na drž. kolodvor, a ob cestah bodo vojaški špalirji. Cesar je odredil po Milanu 12dnevno dvorno žalovanje. Pokopan bode Milan na avstrijskih tleh v Krušedolu. Kralj Aleksander je vsled smrti Milanove že precej ginjen ter je na Srbe izdal bombastičen oklic o Milanovih »zaslugah« in o svoji žalosti. V Belemgradu so zaprta vsa zabavišča. Srbska vojska ima določeno trimesečno žalovanje.

Imenitna konvertitka. Vnučinja nekdanjega turškega poslanca v Rimu Fotiada paše, Grkinja Smaragda Fotiadova, je prosila svetega očeta dovoljenja, da vstopi v katoliško cerkev. Sveti oče ji je rekel, da naj se prej dobro pouči in pripravi, in jo je izročil francoskim uršulinkam. Prošlo leto je postala deklica polnoletna in ni hotela več čakati, ampak je z dovoljenjem očetovim

postala katoličanka ter vstopila celo v uršulinski red. Zdaj so pa začeli razkolniki in liberalci besneti. Grški časopisi so zagnali strahovit krik, kot da hoče armada jezuitov požreti vsa Grško. Potomci Ahilejevi so se kar tresli pred strašnim »klerikalizmom«, in kar oddahnili so se nasledniki termopilekih junakov, ko so videli, da ni prišel na Grško noben jezuit!

Gniloba parlamentarizma. V verifikacijskem odseku ogerske zbornice je rekel poslanec Olay, da je volitev posl. Polyaka (žida) nepostavna in se naj njegov mandat razveljavi. Proti temu je nastopil baron Banffy in povedal, da je Polyak dal vladi za volilni fond lepi znesek 50.000 glt.

Kuga razsaja v Indiji jako hudo. Na Bengalskem umira na teden 2500 ljudi. V Bombayu le malo odstotkov ozdravi. Povsod manjka zdravnikov. Kuga se je zanesla tudi v kapsko kolonijo v Južni Afriki. V Kapstadtju je 10. t. m. na novo zbolelo 13 oseb, 2 sta takoj umrli.

Društva.

(»Slovensko čebelarstvo«) za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, nepričakovano dobro napreduje, vsaj ima že prav blizo 700 udov. Za našo čebelorejo, ki je zelo važen del kmetijstva, in ki je bila nekada zelo razširjena, pa je v zadnjem polstoletju močno propala, je to društvo največjega pomena, zlasti, ker izdaja vsak mesec strokoven list »Čebelarja«, ki daje potrebne nasvete o naprednem čebelarstvu. Letna udnina (s »Čebelarjem« vred 2 kroni) naj se pošilja blagajniku gosp. Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani. — Občni zbor čebelarstva društva bo 18. t. m. ob pol. 10. uri v »Mestnem Domu« v Ljubljani.

(Bralno društvo »Mir« na Dvoru) priredi veselico s prijaznim sodelovanjem slavnega tamburaškega zbora Dolajnskega Sokola v soboto dne 16. svečana t. l. v prostorih gospoda I. Klinca. — Vspored: 1. Tamburanje, udarja sl. tamburaški zbor dolajnskega Sokola. 2. Deklamacija: »Turjaška Rozamunda«, zložil Fr. Prešeren, deklamuje gđ. M. Jelenčeva. 3. »Lepi Izidor«, kuplet, poje gospod Predalič. 4. »Eno uro doktor«. Burka v enem dejanju. 5. »Burska godba«, katero pripelje sam general Dewet. 6. Srečolov. 7. Pies. — Začetek ob polu osmi uri zvečer. — Ustopnina za ude 30 vin., za neude 80 vin. — K mnogobrojni udeležbi vabi častite ude in goste najljubljeneje odbor.

Narodno gospodarstvo.

Dobavni razpis.

C. kr. trg. ministerstvo naznanja trg. in obrtniški zbornici v Ljubljani sporočilo c. in kr. generalnega konzulata v Zofiji, da je razpisalo knežje ministerstvo za javna poslopja in za prometna sredstva v Zofiji ponudbeno licitacijo za dobavljanje olja in masti za lokomotive in vagoni in pa za belo in zeleno milo za uporabo na bolgarskih državnih železnicah. Ta ponudbena licitacija se bo vršila dne 25. febr. t. m. pri ondotni okrožni finančni prefekturi. Natančnejši pogoji za dobavljanje se ob vseh delavnih pri ondotni finančni upravi izpostavljeni na upogled. Približna vrednost vseh dobav skupaj znaša 82.887 frankov, kavejca pa 4144 frankov 38 ctm. Superlicitacija bi se vršila naslednji dan, ali le, če se stavi za 5% nižja ponudba od najugodnejše. Rok za dobavljanje znaša tri mesece za prvi, pet mesecev za drugi in osem mesecev za tretji oddelek.

Nakup poljedelskih strojev. C. kr. trgovsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani sporočilo c. in kr. konzulata v Madridu, da je dobil španski poljedelski minister pooblastilo, nakupiti poljedelske stroje ter orodja za poljedelske poskuševalne ter poučevalne štacije, ustanovljene v lanskem letu, po direktnem potu, t. j. brez ponudbenega razpisa.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Lašk spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

»tudi tam«, pravi Renzo, je govoril kot svetnik. Rekel je, da se je Bog mogoče usmilil tega revčka — sedaj ga ne morem drugače imenovati. — Rekel je, naj skupno moliva' zanj. Vkupno! Ali razumeš?«

„Da, da, molila bodeva, vsak na svojem kraju. Bog bode sam združil najino molitev.“
„Saj sem vender povedal, kaj je rekel.“
„A, Renzo, on ne vé...“
„Saj je vender svetnik in govori, kot mu Bog navdihne. Ne govoril bi tako, če bi tako ne moralo biti. In duša onega ubožca? Molil sem že in bom še molil za njo. Molil sem iz srca, kot za svojega brata. Kako se bo godilo ubožcu na onem svetu, če na tem svetu ne poravnava svojih dolgov? Saj je vse tako kot preje. Kar je, to je! Saj se je že spokoril.“

„Ne, Renzo, ne! Bog ne želi, da bi se z grehom njega usmilila. Bog bode sam vse uravnal, midva le moliva! Če bi jaz ono noč umrla, ali bi mu Bog ne mogel odpustiti? Ker pa nisem umrla, temveč sem bila rešena...“

„Tudi tvoja mati Agnese, ki mi je vedno dobro želela, ki bi naju rada videla kot moža in ženo, ti je rekla, da je to bedasta misel. Saj te je že tudi sicer pogosto poučila, ker je bolj pametna nego ti.“

„Moja mati! Ali meniš, da mi bo mati svetovala, da prelomim obljubo. Renzo, premisli!“

„Ah! Vi ženske ne poznate teh stvari. Oče Cristoforo mi je rekel, naj mu pridem povedati, ali sem te našel. Videli bomo, kaj on poreče.“

„Da, le pojdi k temu svetemu možu! Reci mu, da molim zanj in da naj on moli za-me, ker sem tako potrebna molitve! A za božjo voljo ne pridi več nazaj nadlegovat me in me skušati! Oče Cristoforo ti vse razloži in ti pomiri srce.“

„Pomiri! To si le izbij iz glave! Že si mi to dala pisati. Mnogo sem radi tega prestal. In sedaj mi še v obraz poveš? Povem ti brez ovinkov, da se moje srce nikdar ne pomiri. Hočeš me pozabiti, a jaz to ne pozabim nikdar. Rotim te, da ne postanem več pameten, ako me narediš brezumnega. Po vodi pojde rokodelstvo in pošteno življenje. Hočeš me prisiliti, da ostanem za celo svoje življenje nôrec; kot nôrec bodem tudi živel... Oni nesrečnež! Bog vé, da sem mu iz dna srca odpustil, a ti... Ali naj radi tebe mislim do smrti, da je on kriv...? Lucia! Rekla si mi, naj te pozabim. Kako naj to storim? Na koga naj zmirom mislim? Po tolikih obljubah in naporih! Kaj sem ti storil po najini ločitvi? Ker sem trpel, ravnaj tako z mano? Ker sem bil nesrečen? Ker so me ljudje zasledovali? Ker sem toliko časa žalosten živel v tujini daleč od tebe? Ker sem te prišel iskat precej, ko sem mogel?“

Ko Lucia pride do sape, vsklikne, sklene roke, vzdigne svoje solzne oči kvišku in reče: „Sveta Devica! Pomagaj mi! Saj veš, da še nisem preživela takih trenutkov kot v oni noči! Tedaj si mi pomagala; pomagaj mi še danes!“

„Da, Lucia! Le kliči Madonno! Kako naj bo tej dobri usmiljeni materi vseč najino trpljenje radi jedne same besede, ki ti je ušla, ko nisi vedela, kaj govoriš? Ali meniš, da te je tedaj podpirala zato, da te pozneje zamota v zadrego?... Če je pa to le izgovor... če me črtiš... povedj mi kar naravnost!“ (Dalje prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. febr. (C. B.) Današnja seja poslanske zbornice se je pričela ob 11. uri 35 minut. Predsednik je naznanil izid volitev v finančni, železniški in vojni odsek. Po prebranju došlih vlog se je pričela razprava o nujnem predlogu posl. Bärenreitherja. Govoriti je pričel posl. vit. Placek. Seja se nadaljuje.

Dunaj, 14. febr. Legitimacijski odsek je izvolil predsednikom poslance grofa Serenyja, peticijski odsek pa je izvolil predsednikom posl. Baumgartnerja.

Dunaj, 14. febr. Včeraj je bila pri ministrskem predsedniku deputacija diurnistov. Ministerski predsednik je obljubil, da bo v kratkem tozadevno predlogo državnemu zboru predložil in upa, da bode državni zbor dovolil potrebna sredstva.

Dunaj, 14. febr. Postava o akcijah in postava o zadrgah z omejenim poroštvom je gotova in se v jedni prihodnjih sej predložite zbornici.

Dunaj, 14. febr. Prebitek, ki se v proračunu računa z 800.000 K, utegne biti večji in trdi se, da bode znašal nad 3 milijone kron, ker se dohodek od avstroogerske banke v znesku dva in pol milijonov ni prištel (?).

Dunaj, 14. febr. (C. B.) V ime kralja Aleksandra je danes njegov zastopnik položil na Milanov oder venec z napisom: „Svojemu dragemu očetu, Aleksander.“

Trst, 14. febr. 30 genuških delavcev, radi katerih je izbruhnila stavka v ladjedelnici pri sv. Marku, je odpotovalo. Direkcija je dala vsakemu 300 K odškodnine in 50 K potnine.

Bukarešt, 14. febr. V zbornici je prebral ministerski predsednik Carp izjavo, v kateri pravi, da se je vsled demisije kabineta kralj posvetoval z raznimi državniki. Vodja konservativne stranke Cantacuzene je izjavil, da je mogoče sporazumljenje v zadevi davčnega načrta. Nato je kralj prosil Carpa, naj v teh razmerah umakne demisijo. Vlada sedaj računa na potrebno podpora.

Berolin, 14. febr. „Rheinisch Westphälische Zeitung“ poroča, da je bolezni nemške cesarice-vdove Friderikove vodenica združena z boleznijo na ledvicah, ki je skoro gotovo rak. Katastrofe ni mogoče preprečiti. Nemški cesar biva v bližini svoje matere.

London, 14. febr. „Daily Chronicle“ poroča, da se v najkrajšem času izvrši zaroka nemškega prestolonaslednika s princezino Evo Batenberško.

Pariz, 14. febr. Tu stavekajo izdelovalci ženskih oblek in sicer 4000 krojačev in 15.000 šivilj.

Madrid, 14. febr. V Barceloni so bile velike demonstracije pred jezuitskim zavodom. Policija je razpršila s palicami oboroženo druhal. V Santanderu so mej kliči „Proč z jezuiti“ s kamenjem napadli uredništvo katol. dnevnika „Atalaya“. Tolpa je večkrat poskušala

udreti v samostan. Redovniki so se morali umakniti. Pozneje so demonstrantje zažgali samostan. Policija je pogasila ogenj.

Madrid, 14. februv. (C. B.) Za mesto Madrid je oklicano obsedno stanje. Vojaška oblast je prevzela vso upravo.

Haag, 14. febr. Ladije, ki so prišle v Lamertov zaliv, pripeljale so Burom, katerim je že manjkalo municije, mnogo novih bojnih sredstev.

Umrli so:
12. februarija. Mihael Prepeluh, tesar, 57 let, Karlovska cesta 3, endocarditis.
13. februarija. Dr. Pavel Drachsler, koncipijent, 27 let, Šolski drevored 2, jetika.
V bolnišnici:
11. februarija. Katarina Vidmar, gostija, 80 let, ostarelost.
12. februarija. Vinko Nosan, čevljar, 27 let, možganska jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 13 februarija 1901.
Za 50 kilogramov.
Pšenica za pomlad . . . K 7-77 do K 7-78
Rž za pomlad . . . » 7-78 » » 7-79
Tursica za maj junij . . . » 5-56 » » 5-57
Oves za pomlad . . . » 6-75 » » 6-76

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas oprezevanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
13. 9. urad.	735.7	-11.0	sl. svzh.	jasno	
14. 7. zjut.	738.3	-18.7	sl. jah.	jasno	0.0
14. 2. popol.	738.3	-8.0			

Srednja večerajšnja temperatura -11.6 normale: -0.4

† 136 1-1

Odbor „Glasbene Matice“ javlja pretužno vest, da je njega večletni, marljivi član, gospod

dr. Pavel Drachsler
c. kr. finančne prokurature koncipijent

danes po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.
Blagemu in za napredek slovenske glasbe vnetemu pokojniku hodi časten spomin!

V Ljubljani, dné 13. febr. 1901.

Odbor „Glasbene Matice“.

Zahvala. 134 1-1

Za vsestransko izkazano sočutje ob priliki bolezni in smrti predrzega nam brata, strijca in svaka, gospoda

Janeza Jeretin-a

dalje za mnogostevilno častno spremstvo ter za poklonitev krasnih vencev dovoljujemo si tem potom izraziti svojo najtoplejo zahvalo.
Sosebo se pa najiskrenejše zahvalujemo uradništvu litjskemu, prostovoljni požarni hrambi, pevskima društvoma iz Litije in Smartna za ganljivo petje pri hiši žalosti in na pokopališču na Vačah itd.

V Gradcu pri Litiji, 11. febr. 1901.

Žalujoči ostali.

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Plooli**
v Ljubljani
dvornega zaležnika **Nj. Svetosti papeža**

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklami nezasluzno sloveča **china-železnata vina**, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 4-12
Vsled tega največje jamstvo za **izdatnost** tega vina pri **malokrvnih, nervoznih** ali vsled bolezni **oslabelih osebah**, kakor tudi še posebno pri **bledih, slabotnih in bolehalivih otrocih**. II. 590 50-33
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

VABILO 135 1-1
na
IV. redni občni zbor
hranilnice in posojilnice v Zg. Besnici
ki se bode vršil
v nedeljo dné 3. marca 1901
popoldno po krščanskem nauku
v župnišča spodnjih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1900.
3. Vdruženje načelstva in nadzorstva.
4. Razni nasvèti.

V Zgor. Besnici, dné 14. febr. 1901.
Načelstvo.

Leštilni odtiskalni papir,

odlikovan na svetovni razstavi v Čikógi. Preprosto uporabljev za posnemanje poljubnega lesovja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-8

Nabirajte že rabljene

poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najnavadnejše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spom. nke, zlasti krševniške rožne vence, svetilnice sv. Antona in praškega Jezuska 'dobilce' za marke. — Pisati in poslati je pisarni 'Bellehem' v Bregenou (Predarlško). 1113 25-8

Nakup knjig in celih knjižnic

ob mojem potovanju skozi Ljubljano po **najvišjih cenah** in proti **gotovemu plačilu**.
Ponudbe z napovedbo knjig, ki so na prodaj (z nemško dopisnico) prosim na
Ig. Schab, sedaj v Gradcu,
130 2-1 hotel „pri zlategu levu“.

Napovedbe (fasije)

za osebo dohodnino in za prihodnino (rentnino) ter prošnjje o domovinski pravici izdeluje in pojasnila o tem daje
Jos. Perhauc,
koncesijonovana privatna pisarna,
Dunaj-ka cesta št 6. I. nadstropje
(v Šobrovi hiši). 116 3-2

Dunajska filialka Živnostenská banka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompti, vinkuliranje in razvinkuliranje obilgacij.

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.500.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 14. februarija.	20 mark	23-50	Dunavsko vrvnavno posojilo l. 1878	106-10	Salmove srečke, 40 gl.	180-—
Skupni državni dolg v notah	20 frankov (napoleonodor)	19-11	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25	St. Genčis srečke, 40 gl.	206-—
Avstrijska zlatna rentna 4%	Italijanski bankovci	90-30	Prijoritete obveznice državne železnice	429-50	Waldsteinove srečke, 20 gl.	390-—
Avstrijska kronska rentna 4%	C. kr. cekini	11-30	„ „ južne železnice 3%	350 75	Ljubljanske srečke	57-—
Ogerska zlatna rentna 4%			„ „ južne železnice 5%	125-20	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	273 50
Ogerska kronska rentna 4%			„ „ dolenskih železnic 4%	99 50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	6325-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.			Kreditne srečke, 100 gl.	390-—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	828-—
Kreditne delnice, 160 gl.	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	181-—	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	370-—	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	108-—
London vista	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	168-25	Avstrijskega rudačega križa srečke, 10 gl.	47-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	153-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-42 1/2	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	201-—	Ogerskega	24-—	Montanska družba avstr. plan.	441-—
	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95 70	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	14-15	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	463-—
	Tisne srečke 4%	141-35	Rudolfove srečke, 10 gl.	59-—	Papirnih rubljev 100	253 75
	Dunavske vrvnavne srečke 5%	257-50				

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kuršnih vrednostih vsaj spekulacijskih vrednostnih papirjev in vsini sveti za vseh kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.